

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

„Politikujoči duhovniki“

Meseca decembra preteklega leta so katoliški duhovniki v Avstriji odložili politične mandate in vodilna politična mesta. Zgodilo se je to po odredbi škofovske konference. Glede na to odredbo je berlinski list »Germania«, nekdanji vodilni list katoliškega centra, sedaj glasilo Papena, namestnika državnega kanclerja v Nemčiji, objavila pojasnilo, da je izšla ne toliko vsled zahteve vseh avstrijskih škofov, kolikor na željo dunajskega nadškofa kardinala dr. Innitzerja. Narodni socialisti v Nemčiji so kajpada s to odredbo bili popolnoma zadovoljni, katero vobče odobrava vesoljno svobodomiselstvo vseh narodnosti in jezikov. Niso pa tako zadovoljni s pastirskim listom avstrijskih škofov, ki je izšel za božične praznike ter bil ljudstvu v cerkvah prečitani dan pred Božičem.

V tem listu tolmačijo škofje omenjeni sklep tako-le: »Ta odredba ne zadeva osebe dotičnih duhovnikov, ki so na teh mestih zvesto zastopali interese cerkve, za kar se jim zahvaljujemo; še manj se sme ta odredba tolmačiti tako, kakor da bi se cerkev načelno odrekla pravici izvrševati po svojih duhovnikih na oblikovanje javnega življenja po načelih krščanstva tisti vpliv, ki ji pristoja. Nasprotno. Mi upamo in zahtevamo, da se bo pri namestovanju ustavnih prenosov tudi cerkvi priznala in ohranila pravica takega vplivanja. Zato smo ta ukrep izdali kot »začasen« z ozirom na sedanje posebno kožljive politične razmere.« To tolmačenje ne ugaja ne nemškemu narodnim socialistom, ne različnojezičnim svobodomislecem, ker ga smatrajo kot dejansko ukinitve odredbe. V tem jih podkreplja vsebina pastirskega lista, ki odločno odobrava Dollfusovo vlado in politiko ter z isto odločnostjo obsoja zmote nemškega narodnega socializma.

Hitlerjevci so radi vsebine tega pastirskega lista vprav poparjeni. Zadnji čas so bili gotovi krogi pod krinko gospodarskih interesov jako dejavni, da bi Dollfusa pregovorili, naj sklene z narodnim socializmom premirje in če mogoče sporazum, češ, da drugače Avstrija ne more gospodarsko oživeti ter da je sploh nesposobna za življenje. Vprav v tem času je prišlo škofovsko pismo, ki je Dollfusovo stališče ne samo odobrilo, marveč utrdilo in podkrepilo s cerkveno avtoriteto. Narodno-socialistična glasila se docela zavedajo pomena škofovske izjave. Do-

čim je odredba o umiku duhovnikov z vodilnih političnih mest izšla, kakor poudarja navedena »Germania«, po želji dunajskega kardinala, pomenja pastirsko pismo protiakcijo celokupnega avstrijskega episkopata (vseh škofov). Hitlerjevski list »Angriff« ogorčeno izjavlja, da to pismo ni dejanje dušeskrbja, marveč da gre škofom za politično oblast in moč. V Nemčiji bivajoči voditelj avstrijskih hitlerjevcev Habicht je v bavarskem radiu ožigosal avstrijske škofove kot »politikujoče duhovnike«. Zoper take politikujoče duhovnike so nemška narodno-socialistična glasila (glavni list »Völkischer Beobachter«, »Angriff« itd.) apelirala na Vatikan (na papeža), naj izreče zoper nje obsodbo.

Vatikan se je odzval ter izrekel sodbo, ki ni obsodba, marveč odobravanje. Vatikanski list »Osservatore Romano« ugotavlja v posebnem članku, da se cerkev politični akciji, ki se pri njej ne sme prezreti naveden zakon, nikdar ni odpovedala. Leon XIII. je rekel, naj se duhovniki z državljanskimi in političnimi vprašanji ne pečajo bolj kot je prav in potrebno. Ta potreba je določena z ohranbo religije in pospeševanjem javne blaginje. Pij X. je omenil, da sedanje ustave omogočujejo vsem brez izjeme vplivanje na javne zadeve, česar se tudi katoličani morajo vestno posluževati. Pij XI. je protestiral zoper nečuvstvo trditve, češ, da je Katoliška akcija stranka, ko pa vendar ne dela strankarske politike, niti

ni politična stranka. Splošno pa je 9. septembra 1924 izjavil: »Ko se politika drzne prodirati do oltarja, imajo religija in cerkev in ne samo država pravico in ob enem tudi dolžnost, da določijo smernice, ker imajo katoliški verniki pravico to zahtevati in dolžnost temu slediti. Apostoli so se dotaknili najtežjih političnih vprašanj, ko so učili, da je vsaka oblast od Boga.« Na osnovi navedenih besed, tako nadaljuje »Osservatore Romano«, je jasno, v imenu katere politike ali boljše rečeno v imenu katerih verskih in navedenih načel javnega življenja so izpregovorili avstrijski škofje. Hkratu je tudi jasno, zakaj so se v svojem pastirskem listu tako učinkovito zavzeli za sedanjo avstrijsko vlado: saj ta vlada izhaja v svojih dejanjih bolj kot katera pred njo iz verskih in navedenih načel svojega ljudstva. Vatikanski list je torej dal dober pouk hitlerjevcem in v tem vprašanju z njimi soglašujočim svobodomislecem raznih strank in narodnosti.

Ali bo ta pouk kaj zalegel? Morda. Bolj verjetno pa je, da ne bo imel uspeha, ali bo imel kaj malo uspeha. Svobodomisleci meščanskega in marksističnega kova ne vidijo radi duhovnika v politiki, ker se ga bojijo. Zato ga tirajo v zakristijo, češ, vera je za cerkev, ne pa za javno življenje. V javnem življenju naj vlada liberalizem in protikrščanski socializem. Vera bi se s politiko omadeževala, torej jo je treba kot »najsvetejše čuvstvo« skrbno zapreti v srce, njeno udejstvovanje pa med štiri cerkvene stene, kajpada za tiste, ki v cerkev zahajajo. Kdor pa v cerkev in k zakramentom ne hodi, bo imel to »najsvetejše čuvstvo« tako dolgo skrbno zastraženo in zaprto v srcu, dokler ne bo umrlo.

Takšno je stališče novodobnega liberalizma, ki stremi za popolno laizacijo (poposvetnjačenjem, razkristjanjenjem) javnega življenja. Na to ne bo katoliška cerkev nikdar pristala, ker bi se s tem odpovedla svoji bistveni nalogi. Zato bodo njeni služabniki-duhovniki nosili odslej, kakor so nosili doslej, katoliško idejo v javno življenje. Vatikanski list je to nemškemu narodnim socialistom in svobodomislecem vobče jasno povedal. Cerkev se politiki ne more odpovedati, ako noče, da je popolnoma ne izrinejo iz javnega, družabnega in državnega življenja. S tem se bodo morali sprijateljiti tisti, ki jadikujejo o »politikujočih duhovnikih.«

Aleksander pl. Krobotin, nekdanji avstro-ogrski vojni minister, je umrl te dni v starosti 84 let.